

Vereniging voor Dorpsbelangen Den Horn, Werkgroep De Horne

Een vernieuwde, sportieve ontmoetingsplek in Den Horn

Projectplan - 9 maart 2011

Vereniging voor Dorpsbelangen Den Horn
Voorzitter dhr. K. Schoon
p.a. Dorpsstraat 41
9832 PC Den Horn

Kamer van Koophandel nummer: 40026513
IBAN-nummer NL55RABO0375837787
BIC: RABONL2U
Naam rekeninghouder J.M. Veenstra- Kleijwegt
Vereniging voor Dorpsbelangen Den Horn
rekeningnummer : 3758.37.787

Werkgroep De Horne, inwoners van Den Horn:
Jorike Dijk, lerares basisonderwijs, Dorpsstraat 60
Sake Moes, zelfstandige, planning en coördinatie, Dorpsstraat 29
Froukje Wijbenga, therapeut, coach en begeleider, Dorpsstraat 46
Jori Wolf, adviseur landschap en cultuurhistorie Noord-Nederland, Dorpsstraat 66

Contact: joriwolf@denhornonline.nl of 06-43406238

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Kader	4
Doel	4
Nut en noodzaak	4
Samen in het proces	4
Ligging en historie plangebied	5
Planontwikkeling	6
Uitgangspunten	6
Randvoorwaarden	6
Organisatie	6
Relatie met andere projecten/ontwikkelingen	6
Planvormingsproces	7
Visievorming	8
Proces	8
De ideeën	10
Het ontwerp	11
Beschrijving	12
Financiën	16
Begroting	16
Dekkingsplan	16
Communicatie	17
Vergunningen en onderzoek	17
Vervolgbeheer	17
Planning	17

Inleiding

Kader

Op een ledenvergadering van Dorpsbelangen in 2009 is gepeild of er belangstelling was om met een plan/subsidieaanvraag te komen voor Leader, een plan ter verbetering van de ijsbaan, sport- en spelmogelijkheden in het dorp. Die behoefte was er. Dorpsbelangen heeft daarop een werkgroep ingesteld die dit op zich heeft genomen. Het gaat om het sportveld, het speeltuintje en de ijsbaan, gelegen aan de Dorpsstraat naast de begraafplaats.

De opdracht aan de werkgroep was “het opstellen van een projectplan en de aanvraag van subsidies ten behoeve van de omvorming van het huidige speelterrein naar een soort dorpsplein met sportfaciliteiten waar het elkaar ontmoeten voorop staat”.

Doel

Omvorming van de huidige ijsbaan en sportveld naar een gezamenlijk terrein met sport- en speelfaciliteiten. Het elkaar ontmoeten staat voorop.

Nut en noodzaak

Den Horn heeft weinig voorzieningen, maar het is een bloeiende gemeenschap met betrokken dorpsbewoners. De basisschool, het dorps huis en het gezamenlijke terrein met ijsbaan en sportveldje zijn erg belangrijk in het dorp. Hier ontmoeten dorpsgenoten elkaar.

Momenteel biedt deze faciliteit een (sterk verouderderde) ijsbaan, een peuterspeelplaats en een trapveld. Een totale herinrichting van het gezamenlijke terrein is van groot belang voor leefbaarheid en vernieuwing in ons dorp: er bestaat behoefte aan een ontmoetings- en ontspanningsplek voor alle leeftijdscategorieën.

Samen in het proces

Tijdens het proces om tot een ontwerp voor het plangebied te komen is de betrokkenheid in het dorp groot gebleken. De gezamenlijke weg er naar toe leidt al tot een grotere saamhorigheid! De werkgroep ervaart bij elke stap het enthousiasme en de betrokkenheid van de dorpsgenoten van alle leeftijden.

Ligging en historie plangebied

Het plangebied ligt aan de westzijde van Den Horn, aan de westkant van de splitsing Dorpsstraat en Hogeweg. Deze splitsing werd tot voor kort "De Hoek" genoemd. De Hoek, omdat de weg hier een hoek maakt, die zo breed was dat er gekeerd kon worden. De ijsbaanvereniging ASNOD (Al Strevend Naar Ons Doel) werd opgericht in 1924. Uit de ijsbaanvereniging is later de vereniging voor Dorpsbelangen Den Horn ontstaan.

De naam "Den Horn" betekent "hoek" of "hoogte". Eén van de oudste bedijkingen in het gebied rond Aduard was waarschijnlijk het gebied Hoogemeeden/Zuiderham. Den Horn ligt in de zuidwesthoek van die bedijking en wellicht vandaar die naam. In het begin van de vorige eeuw werd het ook wel "Smidshorne" genoemd; het hebben van een (hoef)smid was toen blijkbaar een belangrijk kenmerk. Een echt oud dorp is Den Horn niet. Pas sinds 1700 is op deze plaats sprake van een echte dorpskern. Begin vorige eeuw sprak men nog van de gehuchten Den Horn en Hoogemeeden, die men rekende als behorende tot het dorp Lagemeeden. In 1839 stonden de huizen zeer verspreid en lag het middeleeuws kerkje eenzaam en afgezonderd midden in het land. In 1862 werd het kerkje afgebroken en bouwde men in het inmiddels flink gegroeide dorp Den Horn een nieuwe kerk. Het buurtje rond de Hervormde kerk en de oude school ligt thans op kleine afstand van het eigenlijke dorp.

Tot het vroegere kerspel Hooge- en Lagemeeden behoorde ook Langeweer, een wierde (de naam werd in de middeleeuwen gespeld als "Longawert", te vertalen als lange wierde) waarop in de middeleeuwen een kapel van het klooster van Aduard stond. Daarmee was Den Horn zelfs een bedevaartsoord, tot vreugde van de kloosterlingen van Aduard. Den Horn en omgeving telt momenteel ruim 400 inwoners.

Den Horn maakt sinds de gemeentelijke herindelingen van 1990 onderdeel uit van de gemeente Zuidhorn. Den Horn ligt aan de rand van het Westerkwartier. Vanuit de stad Groningen, komende over de nieuwe fietsbrug bij Leegkerk of via de Aduarderdiepsterweg via Hoogkerk, vormt Den Horn een pittoreske entree naar het Westerkwartier.

Planontwikkeling

Uitgangspunten

Vanuit het dorp is er al jaren de wens om het gezamenlijke sport- en speelterrein jaarrond te kunnen gebruiken, elkaar er makkelijk te kunnen ontmoeten en een rondwandelingetje te kunnen maken. Herinrichting van het gezamenlijke terrein komt hieraan tegemoet en verhoogt op deze wijze de leefbaarheid van het dorp.

Dit biedt gelijk de mogelijkheid om aansluiting te zoeken bij andere plannen en ontwikkelingen in de regio en de gemeente.

Randvoorwaarden

- Plan wordt gedragen door leden dorpsbelangen en direct omwonenden
- Het terrein wordt zodanig aangepast dat het vooral een plek is waar dorpsgenoten elkaar kunnen ontmoeten en er het gehele jaar samen kunnen sporten en spelen
- Het terrein is geschikt voor activiteiten die passen bij verschillende doelgroepen en/of leeftijden, kleine kinderen, grote kinderen, volwassenen en ouderen
- De veranderingen worden landschappelijk goed ingepast
- Streven naar duurzame oplossingen, bv eigen energie opwekken
- Het ijsbaantje vriest sneller dicht, waardoor bij minder (streng) vorst ook geschaatst kan worden

Organisatie

Het bestuur van de vereniging dorpsbelangen Den Horn heeft de werkgroep opdracht gegeven het proces te leiden en in samenspraak met het dorp tot een gedragen plan te komen voor het terrein. De werkgroep onderzoekt de subsidie- en sponsormogelijkheden, verricht lobbywerk en zoekt het vergunningentraject uit. De werkgroep onderhoudt contacten met onder meer gemeente en provincie.

De werkgroep verzorgt de uiteindelijke subsidie- en sponsoraanvragen. Voor de uitvoering na verlening van de subsidies wordt een nieuwe werkgroep ingesteld.

De huidige werkgroep bestaat uit de volgende dorpsgenoten: Jorike Dijk, Sake Moes, Froukje Wijbenga en Jori Wolf.

Relatie met andere projecten/ontwikkelingen

In en om Den Horn zijn een aantal projecten reeds uitgevoerd of in opstartfase. Eind 2009 is de nieuwe fietsbrug over het Aduarderdiep geopend. Deze fietsbrug geeft Den Horn een fraaie recreatieve verbinding met de stad Groningen. Recreatief gezien is Den Horn het eerste dorp van Westerkwartier dat je tegenkomt als je de stad uitfietst via deze fietsbrug. Den Horn is daarmee een soort poort tussen stad en Westerkwartier.

In 2010 is het rijksmonumentale kerkje in Den Horn gerestaureerd. Het mooie kerkje ligt aan de oostzijde van het dorp en biedt nu mogelijkheden voor allerlei culturele activiteiten.

Een laatste project dat nu in ontwikkeling is, is de aanleg van het fietspad tussen Den Horn en Zuidhorn. Het tracé voor dit recreatieve fietspad loopt langs het gezamenlijke terrein waarvoor dit plan bedoeld is. Aanleg van het fietspad en herinrichting van het terrein bieden tezamen mogelijkheid voor een dorpsommetje.

De benoemde projecten hebben veelal betrekking op verbetering van de ontsluiting van Den Horn, zowel recreatief als voor woon-werkverkeer per fiets. Het kerkje biedt cultureel en daarmee ook recreatief kansen. Het nu beoogde project heeft zeer direct met verhogen van de leefbaarheid in het dorp zelf te maken. Het is een plan door en voor het dorp. Bij het inrichtingsvoorstel voor het gezamenlijke terrein in Den Horn wordt wel aangesloten bij lopende projecten. In het inrichtingsplan wordt een aangename stopplaats opgenomen voor passerende recreanten.

Planvormingsproces

Gedurende heel 2010 heeft de werkgroep een proces geleid waarbij er intensief contact geweest is met de dorpsgenoten. De wensen kwamen in beeld, en door veelvuldig contact met gemeente en provincie werden ook de mogelijkheden en onmogelijkheden steeds duidelijker.

Toen alle wensen en mogelijkheden helder waren, heeft de werkgroep er voor gekozen om met een landschapsarchitect te werken, dit is Mathijs Dijkstra van MD Landschapsarchitecten uit Groningen. Hij heeft (bijna) alle wensen ingepast en er een mooi ontwerp van gemaakt.

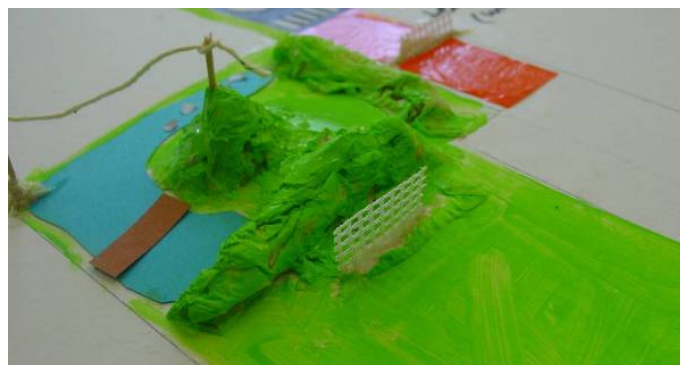
Het inhuren van de architect was mogelijk door een bijdrage van het Loket Levende Dorpen van de provincie Groningen en de gemeente Zuidhorn.

Visievorming

Proces

Vanaf december 2009 is de werkgroep actief aan het werk gegaan. Ter oriëntatie is de werkgroep bij de start van het project op excursie gegaan naar 5 andere Groninger dorpen waar inspiratie op is gedaan. Hier zijn ook gegevens en ervaringen opgevraagd met betrekking op de begroting en financiering.

De basisschool de Toermalijn in Den Horn is nauw verbonden met het dorp. De kinderen van de bovenbouw van de school hebben maquettes, verhalen en afbeeldingen gemaakt om hun wensen kenbaar te maken.

Een maquette van de bovenbouw

Om de wensen in het dorp te inventariseren is een uitgebreide huis aan huis enquête gehouden. De vragen waren niet alleen gericht op speel- of sportelementen, maar gingen ook over de uitstraling en stijl die men passend vindt voor Den Horn. De respons van de enquête was verrassend hoog.

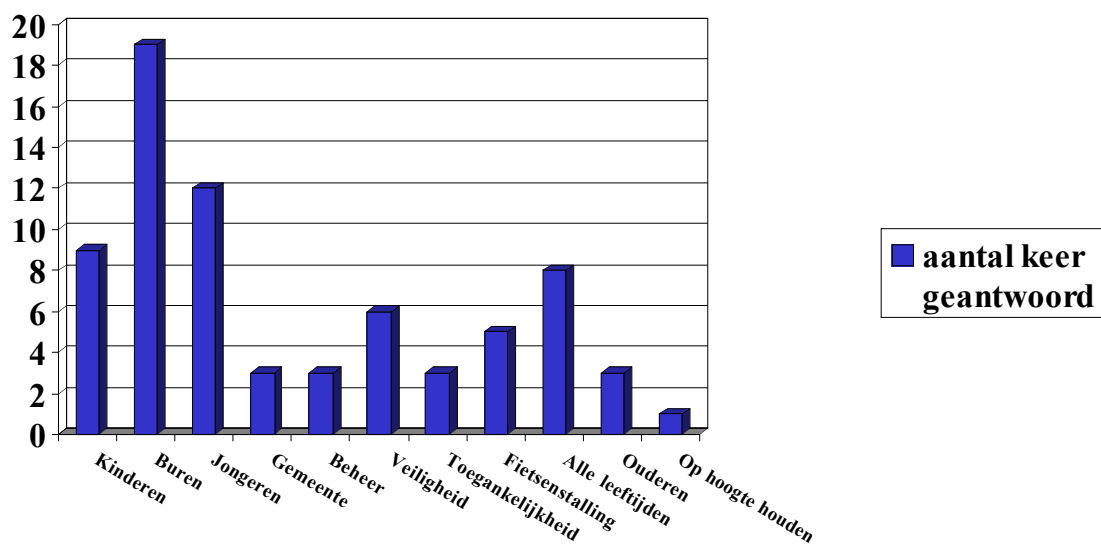

Natuurlijk spelen met water, wensen vanuit de school

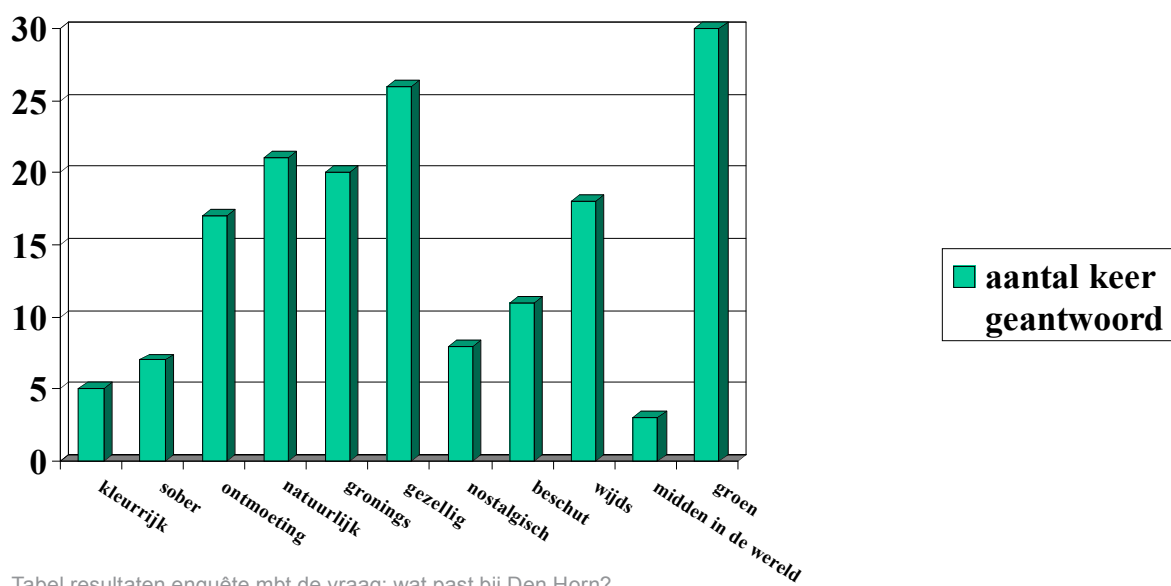

De resultaten zijn in het dorpshuis gepresenteerd aan het gehele dorp. Voor de tieners zijn er aparte bijeenkomsten georganiseerd.

Tabel resultaten enquête mbt de vraag: Waar moeten we rekening mee houden?

Tabel resultaten enquête mbt de vraag: wat past bij Den Horn?

Alle ideeën zijn vervolgens verwerkt en begroot door de werkgroep. Niet alles bleek op het terrein te passen. Om te selecteren en prioriteren zijn de dorpsbewoners weer opgezocht. Tijdens de dorpsbarbecue konden dorpsbewoners rode en groene stickers plakken op posters, om zo de algemene voor- en afkeuren zichtbaar te maken. Zo kon de werkgroep de wensen goed verwerken en samen tot een gedragen plan komen.

Er zijn contacten gelegd met de gemeente en provincie en er is gewerkt aan het opstellen van een plan en begroting. In september kwam de wethouder met de beleidsmedewerker op werkbezoek.

Eind september is de aanvraag rondom voorfinanciering bij het Loket Levende Dorpen ingediend en toegekend. Hiervoor is een landschapsarchitect ingehuurd. Het conceptplan is in december 2010 in het dorps huis en op de school gepresenteerd en besproken, waarna het ontwerp een laatste maal is aangepast. Aan de hand van het ontwerp heeft de werkgroep een begroting opgesteld.

Door veel te communiceren met de dorpsbewoners is de betrokkenheid groot. De bijeenkomsten worden goed bezocht en er komen goede ideeën uit voort. De communicatie verloopt via huis aan huis nieuwsbrieven, berichten in het dorpsblad en op avonden in het dorps huis of bijeenkomsten op school. Dit heeft tevens de bereidheid tot zelfwerkzaamheid vergroot. Bewoners hebben allerlei middelen en diensten aangeboden ter ondersteuning van de realisatie van het ontwerp.

De ideeën

Hieronder volgt een weergave van de ideeën die gedeeld zijn met het dorp en in het ontwerp opgenomen zijn:

- Landschappelijk goed plan
- Natuurlijk spelen, met water, vlonders/bruggetjes en avontuurlijke paden
- Een plek waar dorpsgenoten van alle leeftijden elkaar kunnen ontmoeten
- Mogelijkheden voor sport en spel
- Een speel- en sledeheuvel
- Een rondwandelingetje
- Een plek voor de jeugd, een afdak
- Een kleine verharding, zodat er eerder geschaatst kan worden en de baan voor andere doeleinden gebruikt kan worden zoals kleine kinderen leren fietsen
- Een ooievaarsnest

Wens voor eenvoudige, natuurlijke speelobjecten

Het ontwerp

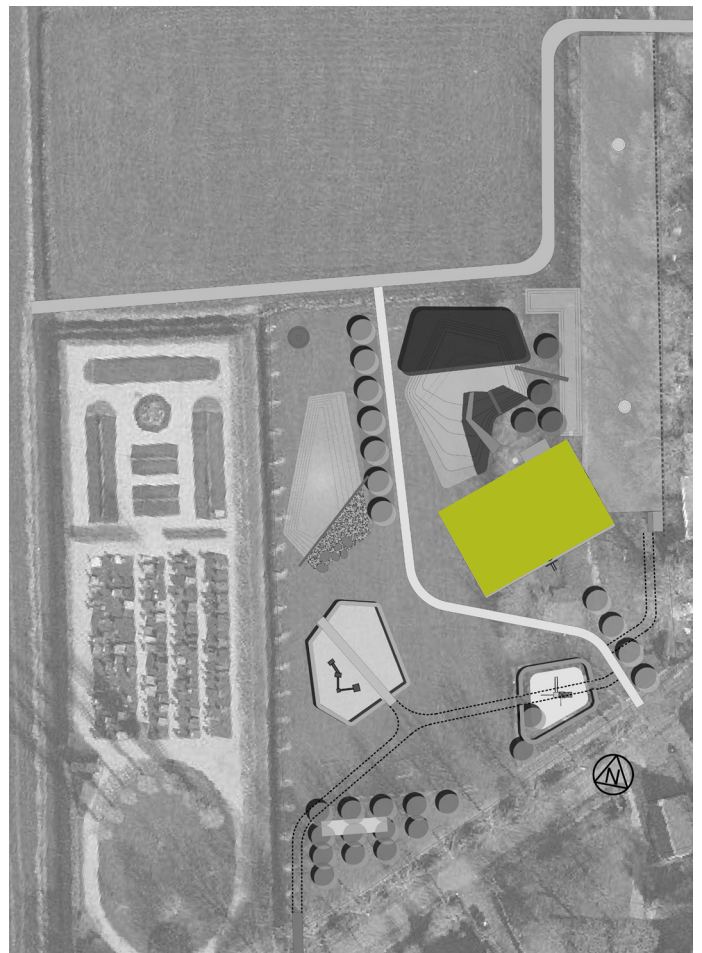
Beschrijving

Het landschap rondom Den Horn is zeer open. De huidige beplanting op het terrein van ondermeer elzen en struiken wordt gekapt. Alle speelelementen en bomen zijn in het ontwerp zodanig opgenomen dat er lange zichtlijnen ontstaan vanaf de Dorpsstraat naar het open landschap aan de noordzijde. Door dit zicht op het achterliggende landschap en wordt de openheid benadrukt.

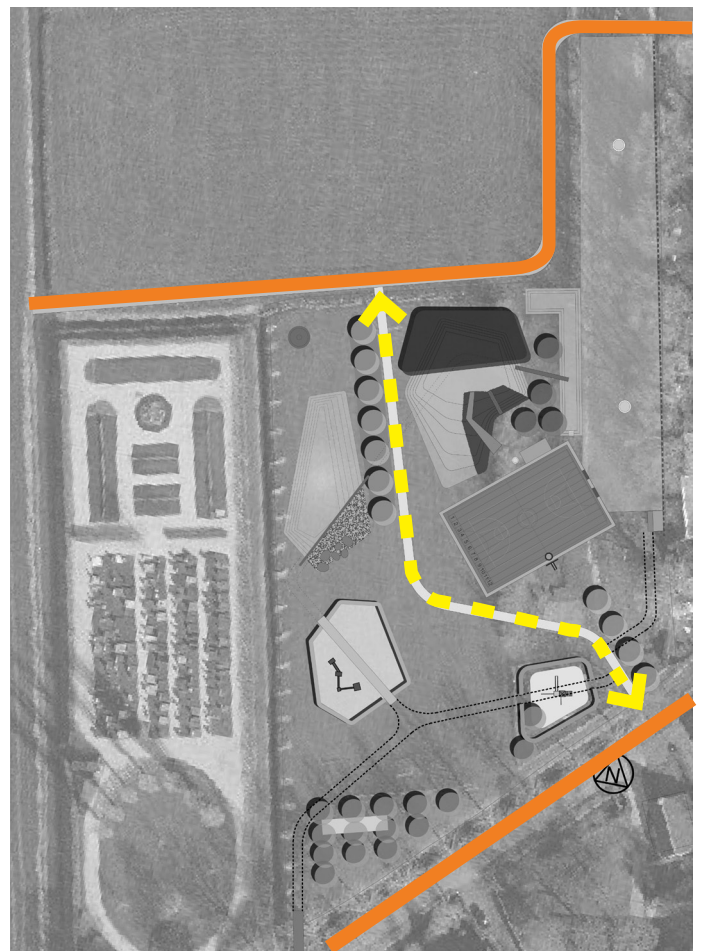
Het ontwerp is zo opgesteld dat vrijwel alle wensen die na het doorlopen proces overeind waren gebleven zijn ingepast. Middenin het terrein ligt het deel waar de sportactiviteiten plaats kunnen vinden. Dit centraal gelegen veld bestaat uit verharding. Het heeft een bescheiden afmeting van circa 17 bij 27 meter. Hier kan een balletje getrapt worden. De basketball basket staat aan de rand en er is verlichting. In de winter kan deze verharding onder water gezet worden, zodat er ook bij geringe vorst al geschaatst kan worden. Aan de rand van deze verharding komt een afdak waar de tieners kunnen samenkomen.

Over het terrein komt een verbindingspad naar het toekomstige fietspad tussen Den Horn en Zuidhorn. Het wandelpad wordt gemaakt in koersmix. Dit heeft een andere kleurstelling dan het fietspad en de overige graspaden. Door dit pad op deze wijze aan te laten sluiten bij het fietspad, ontstaat er de mogelijkheid om een kleine rondwandeling door Den Horn te maken, ook met een kinderwagen of rollator!

Fietsers of brommers zullen door een eenvoudig hek en borden worden geweerd.

Het middelpunt wordt gevormd door de sport/ijsbaan

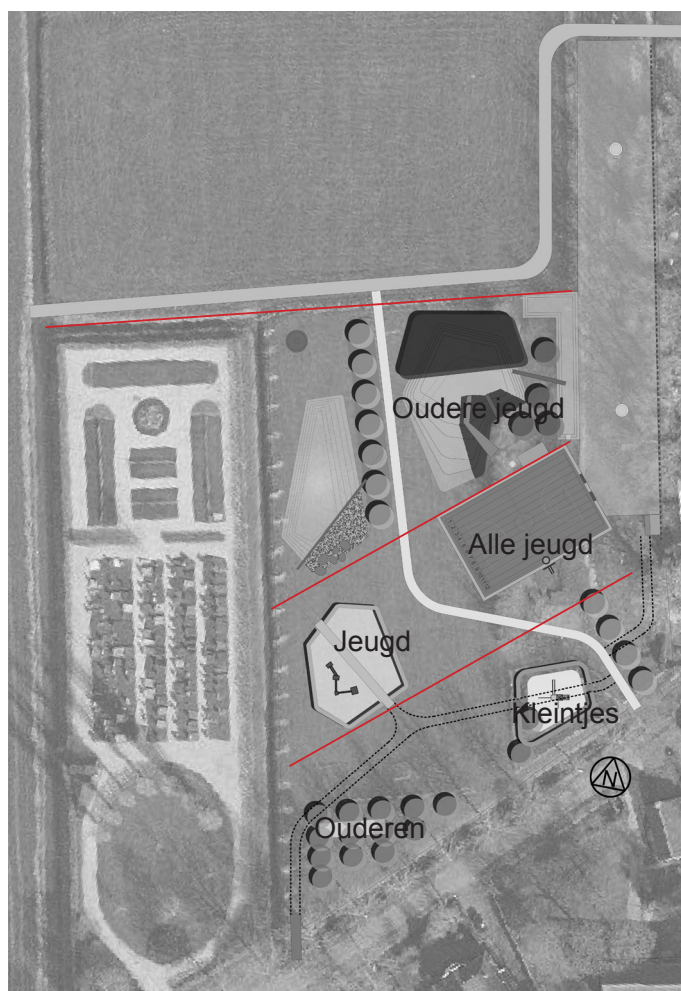
Verbinding tussen de dorpsstraat en het nieuwe fietspad

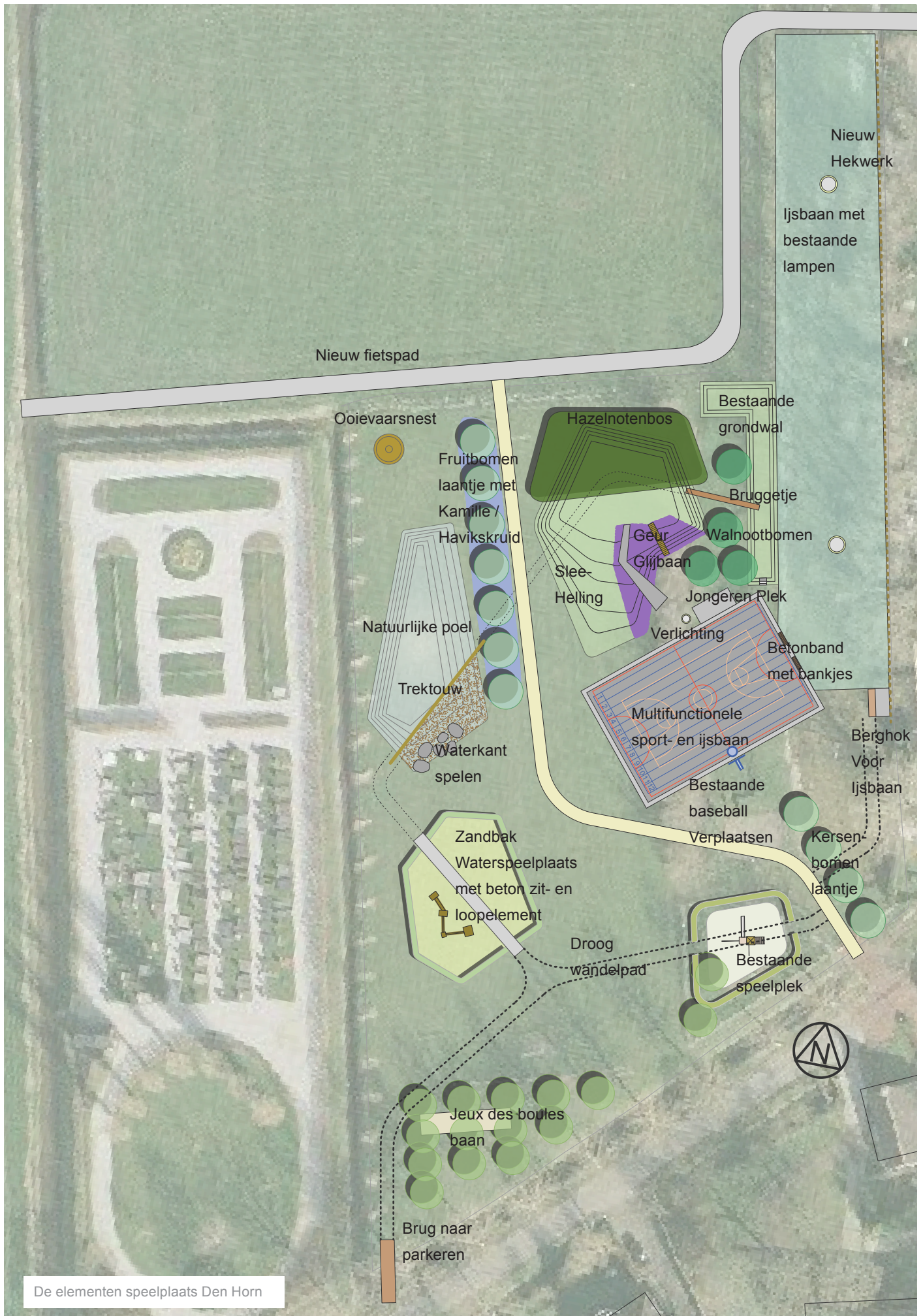
Na het passeren van de poel komt de bezoeker aan de noordzijde met een speel- en sledeheuvel. Op deze heuvel slingert een lange glijbaan tussen geurende planten zoals lavendel en marjolein; een geurglijbaan die de zintuigen prikkelt. Verder heeft ook de heuvel een steile en flauwe kant. Er kan vanaf worden gerend, gesleed en gerold. Aan de achterzijde wordt een hazelnootbosje geplant. Dit is een klim- en speelbosje. De hoogte van de heuvel is afhankelijk van de hoeveelheid grond die elders bij de aanleg van paden en de poel vrijkomt. Vermoedelijk wordt het hoogste punt zo'n 2,5 meter hoog.

Via de reeds bestaande walletjes of de verharding kan weer teruggelopen worden naar de Dorpsstraat.

De huidige ijsbaan wordt geëgaliseerd en opnieuw ingezaaid. De baan wordt een stuk korter: hij begint enkele meters noordelijker. Er wordt een klein opberghokje geplaatst voor het materiaal van de ijsbaan en hier kan in de winter koek en zopie verkregen worden. Ook in andere jaargetijden zal het hokje bij gezamenlijke activiteiten dienst doen.

Verdeling in zones

De elementen speelplaats Den Horn

Financiën

Buiten project gehouden, al uitgevoerd in zelfwerkzaamheid door het dorp zelf:

Nr	Fase	Onderdelen (niet uitputtend)	Budget
1	Vorbereiding	Proces, dorpsavonden, communicatie, overleg werkgroep, projectplan schrijven, subsidieaanvragen voorbereiden, contact gemeente/provincie. Het schetsontwerp is reeds gefinancierd door het loket levende dorpen en gemeente Zuidhorn (2500,-)	10.000

Begroting

Nr	Fase	Onderdelen	Budget
2	Ontwerp en bestek	Uitwerken ontwerp, definitief ontwerp en begroten tot bestek	6.000
3	Vooronderzoek	Flora/fauna, Archeologie	2.500
4	Vergunningen	Aanlegvergunning, bouwvergunning	800
5	Uitvoering	Poel graven, grondaanvoer, wandelpad, banken, speelobjecten, poel, berghok, verlichting, afrastering, plantmateriaal, verharding deel sportfaciliteiten, aansturing aannemer. Zie tekening.	108.270
6	Projectadministratie	Administratie, verantwoording, accountant	2.000
7	Opening	Opleveringsfeest	1.000
Totaal			120.570
BTW 19%			22.908
Totaal incl BTW			143.478

NB: Indien fase 1, de voorbereidingsfase ook opgevoerd zou worden, zou het totaalbedrag excl btw hoger uitkomen, namelijk op 130.000 euro.

Dekkingsplan

Leader	47.826
Provincie	23.913
Gemeente (deels in uren)	23.913
Zelfwerkzaamheid dorp, aanbieden wederdiensten, sponsoring, fondsen (waarvan zelfwerkzaamheid dorp minimaal geschat op 10.000)	47.826
Totaal	143.478

Communicatie

Net als tijdens het proces bij de totstandkoming van het plan, zal ook tijdens de uitvoering steeds gecommuniceerd worden met de dorpsbewoners. Dit zal wederom gaan via avonden in het dorpshuis waarbij aangesloten wordt bij activiteiten van de vereniging voor dorpsbelangen Den Horn. Deze avonden worden in de regel goed bezocht. Ook zal de Dorpsbel, die 4 keer per jaar uitkomt, gebruikt worden om iedereen op de hoogte te houden.

Met direct omwonenden wordt persoonlijk contact onderhouden.

Dorpsbewoners en schoolkinderen worden betrokken bij de uitvoering en nemen een deel van de werkzaamheden op zich.

Tijdens de uitvoering zal de communicatie ook breder gericht worden en zullen er persberichten naar de diverse lokale media gestuurd worden om meer bekendheid aan het plan te geven.

Vergunningen en onderzoek

Bij de start van de uitvoering houden we rekening met de aanvraag voor een bouwvergunning en een aanlegvergunning.

Verder wordt het plangebied vooraf geïnventariseerd op voorkomende flora en fauna middels daarvoor geldende eisen van de flora- en faunawet. Ook worden de delen waar gegraven gaat worden archeologisch onderzocht conform eisen van het Verdrag van Malta. Flora en fauna wordt geïnventariseerd door vrijwilligers, het archeologisch onderzoek, indien nodig, wordt uitgevoerd door een daartoe erkend bureau, "De Steekproef", uit Den Horn.

Vervolgbeheer

Het projectplan is zodanig opgesteld dat het terrein na inrichting goed beheerbaar is. Het beheer is nu grotendeels in handen van de gemeente, daarom is een en ander in nauw overleg met de gemeente opgesteld.

In het plan zijn maatregelen opgenomen die duurzaam zijn. Door zelf energie op te wekken kan een stuk beheer "terugverdiend" worden.

Bij de oplevering van het plan zal er wederom overleg met de gemeente plaatsvinden om samen tot een beheerplan te komen en mogelijk ook delen van het werk onder te brengen bij dorpsbewoners. Daarbij wordt ondermeer gedacht aan het snoeien van fruitbomen.

Planning

Concept-planning

Fase	Activiteit	Periode
1	Proces tot stand komen schetsontwerp	Januari 2010-december 2010
2	Gereedmaken projectplan en begroting	Februari 2011
Plan gereed: beslismoment definitief indienen		
3	Indienen bij Leader, gemeente, provincie, fondsen en sponsors	Februari/maart 2011
Uitslagen binnen: beslismoment start aanbesteden		
4	Definitief ontwerp, bestekken maken en aanbesteden	Mei 2011
5	Gunnen werk en vastleggen momenten zelfwerkzaamheid	Juni 2011
6	Start uitvoering	September 2011
7	Eindoplevering	November 2011
8	Afronding en projectverantwoording	Januari-maart 2012

